

Skane
V Göringe
Högby
1933

4026

L I N D O R M E N

Götzöe Eric Johansson
S. Rörum
Björnklöse Olson
Född 1849 i S. Rörum
Ja gick genom Äsphults "ora" en gång o så
stod där en lind, o där va en stor knuta på den. O så va där
stora "järnjora" runt kring den knutan, både ovanför o nedanför
Men ja förstod att dä va "lingormen", som di hade bundit på dä
sättet, för att han inte skulle skada nån människa.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1

4026

L I K F Ö L J E S J U N G E R F Ö R D Ö D

Ja va ute o gick en gång o så kom ja förbi en
åker. O då kom där opp från åkern ett helt följe, både karar o
fruntimmer, o di gick tvärs över vägen. Var o en hade sin lykta
o bärta o då va precis som då hade vatt ett likfölje. Di gick
in på en gård o där började di sjunga, så då riktigt ryste i
kroppen på me. Men på den gården va där en som hade slagit
ihjäl se o så va då den di sjöng för.

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

4026

B R Ö L L O P S F Ö L J E T , S O M S Ä N K T E S I G J I

S J Ö N .

Där va ett bröllopsfölje, som drunkna
i Bosarpssjön för flera år sen. Di hade varit i kyrkan o så
va dä när di skulle köra hem. Så skulle di "pramma" över sjön.
Men hur dä va så sjönk "prammen" o hela följet kom i vattnet
o drnkna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

4026

D E N S I S T E S N A P P H A N E N .

Den siste av di där snapphanana ska ha blivit skjuten
på Göingeholms ägor av en ~~xa~~ torpare härifrån Vessmantorp.
Snapphanen va ju "skodfri" så vem som helst fick skjuta
nom.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Örkena
Häglinge Bro
Mylt. & Jeppe
5. av 1930

4026

K L O K B O T A R S J U K

Prästen Nymansson i Skepparslöv va lit klok.

O han va frimurare mä. O så skolle ja söga nom för ja hade ont i magen. När ja kom in te nom så kom där två stora gula katta, som han strök på ryggen flere gånger. Sen la han händerna på magen på me, o där satt han o höll länge. O han satt o blundade o vaggade fram o tebaks mä kroppen, men då skolle han väl göra om ja skolle ble bra. O då ble ja mä en tid efter.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

5

Klara
Högberg, sv
1933 Jymer

4026

K L O K B O T A R S J U K

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

6

Min syster Elna va hos Nymansson på samma
gång som ja. O han bara la händerna på henne mä. Men ja satt o
bad för hon va sämre än ja, men då tittade Nymansson
så skarpt på me när ja bad. Han tyckte naturligtvis inte om
att ja bad för henne.

4026

V I G D A V I D T R Ä D.

Där va två som ville ha samma tös. Men
så den ene han "vidde hin ve ött trä", o sånskulle han aldrig konna
gifta se. Men där va en klok som gjorde nom fri, o han gifte se
mä sen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

4026

O F F E R K A S T.

Di brukte alltid o kasta små "kåmporstäina" där en människa hade "kommed om ad". Men då skolle bara va små "kultringa" (små runda stenar). O så i Göingeholm här i Häglinge där va en som hade ligged o frösed ihjäl i en snödriva. O så satte di opp ett litet kors där där han hade fått sin död. Va där stod på då korset då minns ja inte men ja tror visst att då e borte nu.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Skäne
Väst
Göinge
Häglinge
Mitt. 1933

Uppm. av Eric Johansson
S. Rosend
Ber. av Elbe Olson
Född 1879 i Göteborg

4026

V I T LÖK M O T VÄRTOR

Ja hade så ryseled mä vårtor på den högre handen för nåna år sen. Men ja tog bara en vitlök o gned mä den på vårtorna o sen grävde ja ner löken under en grästorva som växte på en sten. O så grävde ja ner den på ett ställe där ja trodde att ja aldrig skulle komma mer, för då ska då va.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

4026

R Ö K E L S E.

Ja hade rökat me mä många "rögelse-knudor". Ja la en knuda på en "illskoffa" där som va glöder. O så fick den ligga på skoffan o ryka lit. Dä e så väldit skarpt. Sen tog ja skoffan o svängde den runt kring huvudet, tre gånger "aved" o tre gånger rätt. O ja slog aldrig ut glöderna, som va i skoffan förrän dan efter, för dä va inte bra, o då konne sjukdomen komma igen, om ja gjorde dä. Glöderna tömde ja alltid i den "öppene spisen".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

4026

SPINDELVÄV SOM LÄKEMEDEL

Om man har nåt sår , så ska man bara
lägga "låckaväv" på, så läkes dä mycke fortare, o dä "bloar"
inte heller så mycke.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

4026

L Y T E.

Dä e inte bra för en havande kvinna att
se en "bröda" mä en "höratötte" i för då kan barnet
lätt få "haraskaor".

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

4026

L Y T E O C H D E S S B O T A N D E.

Om barnet har "udsätt" i huvudet, då ju lyte, så ska man bara ta ekelöv o koka dom o så tvätta barnet i däjså hjälper då. För om barnet har "udsätt" i huvudet så ha modern stått under en ek där då regnat ner. Då gjorde hon när hon va mä barnet.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

4026

E K S E M

Ja hade så ryssled mä eksem på benen en gång
Men så visste ja att om ja tog dä vattnet, som di hade tvättat en
död människa i o gned mä dä på eksemen, så skolle dä "lena". O
ja gjorde så, o dä ble bra.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

Skane.
Västergötland
Jämtland
1933

4026 *Gödöas G. Rosengren*
KÄRLEKSVISA. *G. Rosengren*
Berntas Wesslén

- 1) Hästar frusta, bjällror klinga,
gäster komma, bruden står
myrtenklädd, men blek som döden,
vit som gravens lilja står.
- 2) En hon älskar, den hon får ej,
en hon hatar, ingen mer
än den skall bliva hennes brudgum,
honom handen nu hon ger.
- 3) Lova honom troget älska.
Varför skall man ljugा så?
Varför skall väl munnen säga,
det ej hjärtat kan förstå?
- 4) Far och mor de ha så velat.
Lögner nu hon utsagt har.
Avgrundstankar hos en ängel,
som ej förut fallen var.

Skriv endast på denna sida!

forts.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

5) Hastigt in en yngling träder,
bjuder bruden upp till dans.

Uppå hennes kinder växla
rosens purpur liljans glans.

6) "Denna gång det är den sista
lindar jag om dig min arm,
våra hjärtan måste skiljas,
hur vår kärlek än är varm."

7) Dansen slutas, händer tryckas,
öga djupt i öga ser,
djupt, ty det är sista gången,
det får aldrig hända mer.

8) Hösten kommit, våren flyktat,
träden fällt av sina blad
samlad kring den mossbetäckta
hyddan i de dödas stad.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4026

- 9) Där är en med friska kransar,
bruden flyktat dit helt nyss.

Varma voro livets stunder,
kall var dödens avskedskyss.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

4026

G R Ö T R I M.

- 1) Min ske e liden o nätt,
därför äder ja me snart mätt.

- 2) Min ske e stor o bråi,
därför äder ja så med som tråi.

- 3) Dinne gröden e go o söd,
den som ente äder e ett nöd.

- 4) Dinne gröden e kokt i gryda o ente i stob,
därför äder vi opp alltihob.

- 5) Ja seder opp te ett nöd,
o äder gröd.

- 6) Ja seder opp te ett få
o gör så mä.

- 7) Dinne gröden e kokt i gryda o ente i spann,
därför äder ja så med ~~gg~~ ja kan.

Skriv endast på denna sida!

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

4026

"R E S A P Å S L Ä T T E N".

Vi reste alltid ut på slätten på framtien o
efter hösten för att "hydda" o ta opp betor. O så va där alltid en
här hemma ifrån som tog se på betor på slätten o så lejde han folk
här hemma. Han kallades "bedekång" (betkung) den som gjorde så.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

4026

R I S N I N G.

Risning va då första utearbete som vi fruntimnor skolle göra om framtien. Allastäns där som va backahöste o där som di skolle "knatta" där skolle vi risa, räfsa ihop "krattet" mä rivor o lägga då i bonka. Där va alltid en fali hop "kratt" som hade blåst in på höstnaden om vintorn. Sen kölna vi opp "kratted" o så ble ju askan bra te o "tjeda" (göda) joren. O så på samma gång som vi risa så skolle vi spre ut "syrkarugor" (mullvadshögar) om där va sådana på åkrarna.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

4026

Y S T N I N G.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

När vi "osta" så silade vi söt mjölk i en gryta o värmede opp mjölken lit, te den ble "kojonked" (spenvarm). O sen satte vi "löbe" te den mjölken o då skollestå en timme o "osta se". Sen skolle då värmas opp igen så där så vi konne hålla handen i då. O sen togs då av spisen o fick stå o sjunka lit. Sen tog vi mä bægge näva o skolle krämma "vallen" av (valle vassle) o lade "ostmusen" (ostmassan) i en korg (ostakör) o i korgen va en lase. Sen skolle då krammas o vändas tre gånga, o så va ostet färdig o togs opp ur korgen o lades "te torres" i en ostabur. O sen ostarna hade hårdnat lit skolle di en tid framåt tvättas i "vallen" var da för att di inte skolle "mulas" (möglar).

"Löbe" (-d) då e ju då som e i "bæjlen" (löpmagen) på spädkalvar. Innan di slaktar kalven så skolle han ha så mycke söt mjölk han konne dricka för te större ble "löbed". Sen di då hade slaktat kalven skar di opp "bæjlen" o rensade "löbed", plockade to o mög ifrån, o lade själva "löbed" i ett fat o silade söt mjölk på, o lade salt o "komjan" (kummin) i, ohällde

4026

lit konjak ibland. Sen fick då stå te då va "skörjad" o
tjockt som filbunke, o sen rensades "bäjlen" o sköljdes
så
väl o hälldes då färdiglagade "löbed" i "bäjlen". Sen
hängdes den i solen "te torres" te "löbed" ble torrt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

4026

B R Y G G N I N G .

När vi bryggde så använde vi ett stort kar, o i då karet va en "sveck" (sprund) i bottnen. O först lade vi "bås" (halm) i bottnen på karet för mäskan skolle silas genom bås. O kvällen innan maltet skolle användas så skolle då "mängas". Då gick te så att vi lade maltet i kallt vatten o så fick då ligga där te dan efter då då skolle användas. Då kallas att då låg "i stöb" (se maltets beredning!). Sen blandades då mä päremäsk o humle o så lade vi ner då i karet ovanpå "båset". O sen hällde vi varmt vatten på o så fick då stå o dra i nåna timmar. Sen tog vi "svecken" av o så fick "vårten" (vörten) rinna ut i en stor kittel, som stod under karet. O sen all "vårten" va utrunnen så sattes "svecken" i o så slog vi nytt vatten i karet, o så fick då stå o dra o sen tappade vi ut då. Vi tog alltid två tappningar. O sen satte vi jäst te "vårten" o så fick då stå o jäsa en natt eller så o sen skolle jästen skummas av (användes vid bakning av finare brödsorter) o sen skolle drickat hällas på tunnor.

Skriv endast på deuna sida!

forts.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

4026

Dä tjocka som va på bottnen i kittlarna kallades "bärma" o då
hade vi när vi bakade grovt bröd. Drickat som ble av första
tappningen kallades "godrecka" o användes "te främmad" o så te
"dreckablänning". Dä som ble av sndra tappningen kallades tunn-
dreckax o användes i vardagslag.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

4026

FÄRGNING.

När vi ville färga grått så tog vi ekbark o
kokte den o sen läde vi då vi ville ha färgat i då vattnet. Om
vi skulle ha röd färg så hade vi stenmossa, o om då va gult vi
skulle ha så använde vi björklöv.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
25